

Inhoud

7 Kaarten en plattegronden

9 Voorwoord

1 11 Land en bevolking

12 Uitgestrekt en verscheiden

16 Volk van immigranten

22 De verscheurde samenleving

30 Ondanks alles *asado* en een goed glas wijn

2 37 Geschiedenis en politiek

38 Vroege bewoners

39 Conquista en verzet

40 Koloniale economie

44 Onafhankelijkheid en burgeroorlog

46 De nieuwe republiek

48 Juan Domingo Perón, de sterke man

51 Peronisme

53 Conservatieve restauratie

54 Militaire dictatuur

55 Malvinas: zwanenzang van het regime

57 De moeizame weg van de democratie

62 De Kirchners, een koningskoppel

3 71 Kunst, cultuur en sport

72 Tango, weemoed en passie

77 Voetbal als nationale gekte

84 Literatuur

4 93 Buenos Aires

94 Geschiedenis van de stad

101 Eerste oriëntatie

102 Verkenning van het oude centrum

119 Oude volkswijken

132 De waterkant

145 Het rijke noorden

161 De andere kant van de stad

5 175 De pampa, de oceaankust en de bergen

176 De pampa en de gaucho

177 San Antonio de Areco

183 Luján, de bedevaartplaats

185 La Plata, centrum van cultuur

191 Naar de kust en het strand

191 Mar del Plata, badplaats

198 Córdoba, de stad

211 Buitenplaatsen in de sierra

6 237 De Cuyo: wijn, bergsport en prehistorie

238 Mendoza, toegangspoort tot de Andes

248 De omgeving van Mendoza

258 Sierra de las Quijadas

264 San Juan: wijn, prehistorie en avontuur

271 Ischigualasto, een adembenemend prehistorisch decor

7 281 Het noordwesten: waar Amerika de hemel raakt

282 Pleisterplaatsen, zoutmeren en vulkanen

285 San Miguel de Tucumán

290 Tafí del Valle

- 295 Cafayate, de streek van
de torrontés
297 Valle de Calchaquí
300 Salta, 'hoofdstad' van
het noorden
308 De omgeving van Salta
310 San Salvador de Jujuy
313 Quebrada de Humahuaca
317 Omgeving van Humahuaca

8 327 Entre Ríos

- 330 Rosario, stad in de schaduw
335 Tweelingsteden langs de brede
stroom
341 Missieposten in het woud
346 Parque Nacional Iguazú
353 Río Uruguay: onbekend,
niet onbemand

9 363 Patagonië en Vuurland

- 369 De kust van Río Negro en Chubut
379 De grote meren aan de voet
van de Andes
388 Vogelvrije bandieten en
een oude trein
394 De weg naar het einde van
de wereld
398 De grote gletsjers
405 Las Malvinas/Falklandeilanden
407 Vuurland, de ultieme plek

i 428 Algemene informatie

r 438 Register

Voorwoord

Argentijnen zijn gepassioneerd als alle latino's maar laten zich bovenal voorstaan op hun Europese achtergrond. In die zin vormen ze een vreemde eend in de bijt in het overwegend door mestiezen en mulatten bevolkte Zuid-Amerika. Ze dwepen met de Europese cultuur en laten die doordringen in hun manier van leven, hun steden, hun denken. Dat maakt Argentinië tot een land waar ook Nederlanders zich snel thuisvoelen.

Argentijnen hebben stijl, zijn hoffelijk en geïnteresseerd. De zwarte periode van de militaire dictatuur en de economische crisis van de afgelopen decennia hebben het zelfvertrouwen geen goed gedaan, maar de Argentijnen blijven houden van hun land.

De gunstige koers van de peso brengt Argentinië binnen bereik van meer Europese reizigers. De Máximania heeft de belangstelling bij Nederlanders vergroot. Tijd dus om een bezoek te brengen aan dit uitgestrekte en fascinerende deel van de wereld, om te genieten van de natuurlijke verscheidenheid en de culturele rijkdom die land en volk te bieden hebben. Het is vrijwel onmogelijk om dit immense land in één reis te bezichtigen. Op basis van eigen smaak, belangstelling en het seizoen zul je keuzes moeten maken.

Ik heb dit boek geschreven als een kompas. Er is zoveel meer te vertellen en te zien. Ik ben ervan overtuigd dat wanneer de reiziger openstaat voor Argentinië en de Argentijnen, het niet blijft bij één bezoek. Het maken van dit boek en de speciale reizen die fotograaf Ron Giling en ik ervoor hebben gemaakt, waren een voorrecht en een uitdaging. Ik hoop dat de inspiratie die het ons bracht, overslaat op de lezer.

Marcel Bayer

Buenos Aires

4

Buenos Aires is een stad die bezoekers in hun armen sluiten vanwege zijn charme, zijn ingetogenheid, zijn klasse, ook al hebben de jaren van economisch verval hun sporen nagelaten. Dit is in alle opzichten een doorleefde stad met talloze verhalen van grote en kleine mensen, euforisch en tragisch, vol passie en dramatiek. Je kunt allerlei kwalificaties loslaten op de Argentijnse hoofdstad. 'Het Parijs van het Zuiden' bijvoorbeeld, vanwege de uitstraling die de stad sinds de grote uitbreiding eind 19de eeuw had, met brede avenues, opvallende monumenten en neoklassieke architectuur. Het Parijs van baron Haussmann stond model voor de grote ingrepen. De turbulente jaren 70 van de 20ste eeuw, de militaire dictatuur en de schulden crisis hebben gezorgd voor stilstand en achteruitgang in economisch en sociaal opzicht. Daarna is er stevig gewerkt aan de stad, met onder meer de transformatie van Puerto Madero tot een modern stadsdeel. Initiatiefrijke jonge ondernemers zetten de creatieve economie op de kaart en de culturele sector kreeg nieuwe impulsen. In de betere wijken wordt stevig geïnvesteerd in winkels en horeca. Buenos Aires bruist weer.

< De *cabildo*, het oude gemeentehuis, in Buenos Aires.

Buenos Aires is een stad van stemmingen, afhankelijk van de seizoenen en het tijdstip van de dag. De herfst en winter maken de stad grijs en in zichzelf gekeerd. In de lente bloeit hij op en worden de porteños uitbundiger en vrolijker. De stad openbaart zich in al zijn glorie. De zomer is heet en doet de stad dampen. De porteños blijven binnen, zoeken verkoeling aan de rand van het water of trekken massaal naar de kust.

Tegen het einde van de middag is de stad op zijn best. Het oogverblindende licht schijnt laag in de straten en onmaskert alles en iedereen. Loop je over de Avenida de Mayo, langs de volle cafés en de gevulde winkels, langs de fraaie architectuur, dan heb je het idee in een willekeurige grote stad in Zuid-Europa te lopen. De volkswijken San Telmo en La Boca, bij de haven en tegen het oude centrum aan, bruisen van vroeg tot laat van levendigheid. Tangomuziek, die altijd wel ergens door een raam of deuropening naar de straat ontsnapt, zorgt voor een melancholische sfeer. Recoleta, de stijlvolle oude elitewijk, en Palermo, de middenklassenwijk, zijn wat meer in zichzelf gekeerd. Daarentegen geven de brede *avenidas* en drukke rotondes je pas echt het idee in een wereldstad te zijn. En dan zijn er de exclusieve clubs aan de oever van de Río de la Plata en in de opgeknapte Puerto Madero, de oude haven die tegenwoordig het toneel is van het moderne leven.

Wat verder weg naar het noorden kom je in de enclaves van de nieuwe rijken, met afsluitbare winkelcentra en exclusieve clubs. In het westen en zuiden liggen de industriewijken met daaromheen onafzienbare volkswijken, waar de overgrote meerderheid van de nieuwe stadsbewoners woont.

Buenos Aires blijft een geweldige stad om rustig te verkennen, wijk voor wijk en straat voor straat, om zo te proberen door te dringen in de ziel van de porteño, de bijnaam voor de inwoner van deze oude havenstad.

GESCHIEDENIS VAN DE STAD

Een moeizaam begin

De eerste nederzetting op deze plek dateert uit de eerste helft van de 16de eeuw. In februari 1536 kwam een klein leger van zo'n 1500 man onder leiding van de Spaanse conquistador Pedro de Mendoza aan op de oever van Río de la Plata (Zilverrivier).

De Mendoza stichtte de stad en de haven, de officiële naam was Nuestra Señora Santa María del Buen Aire (Onze Lieve Vrouw, de heilige Maria van de gunstige wind) vlak bij het tegenwoordige Parque Lezama. Maar na vijf jaar moesten de Spanjaarden ook deze poging staken, murw als ze waren van de aanvallen vanuit het binnenland, uitgemergeld van de honger, in de steek gelaten door het moederland.

Het duurt dan bijna 40 jaar voordat een nieuwe poging wordt gewaagd. Er is een versterkte haven aan de Atlantische Oceaan nodig voor het transport

Plano que manifiesta el repartim^{to} de Solares q^e hizo el Sr^{al} Juan de Saizy a los Tindal^{es} de Buenos Ayres Año de 1687.

[illegible]

In de 16de en 17de eeuw was Buenos Aires niet veel meer dan een plattegrond onder Garays arm. Wel werd de basis gelegd voor het geometrische stratenpatroon van de stad.

over land en de rivier. Met die opdracht landt een nieuw legertje op de oever van de Río de la Plata, ditmaal onder leiding van Juan de Garay. Op 11 juni 1580 wordt Buenos Aires voor de tweede maal gesticht, en dit keer definitief.

De nederzetting houdt stand

De Garay kiest een iets noordelijker plek voor de stad, de tegenwoordige Plaza de Mayo. Op de oever van de rivier laat hij een fort bouwen, waarvan de fundamenten te zien zijn onder het Casa Rosada. De stad wordt uitgelegd zoals dat gebruikelijk was bij de Spaanse koloniale steden: iedere conquistador krijgt een vierkante lap grond. Voor zichzelf reserveert Juan de Garay een blok aan het plein.

Veel meer dan het fort, een eenvoudig stadhuis (*cabildo*), wat kerkjes en een tiental huizen van takken en leem wordt er niet gebouwd in de decennia die volgden. De stad ligt excentrisch ten opzichte van de hoofdroute tussen Amerika en Spanje. Slechts een enkele keer per jaar komt er een schip aan uit Spanje.

Gedurende de 17de eeuw leiden de bewoners van Buenos Aires een kom-mervol bestaan. Voor deze eerste porteños is het een kwestie van over-leven. Geleidelijk wordt het vee dat op de pampa's wordt gehouden van

Buenos Aires